

prima instanță: L. Brînză
instanța de apel: Iu. Cimpoi, N. Craiu, N. Simciuc

nr.2ra-1178/16

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Doagă
Judecătorii Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Armașu Dinu împotriva Întreprinderii de Stat Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea de Stat Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 28 septembrie 2015

c o n s t a t ă

La 12 iunie 2015 Armașu Dinu a depus cerere de chemare în judecată împotriva de ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la situația din anul 2012 locuia împreună cu familia în apartamentul nr. 1 din str. V. Alecsandri 127 mun. Chișinău. În apropierea nemijlocită a apartamentului menționat se află curtea ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, care este împrejmuită cu un gard.

La 15 iunie 2012, în jur de orele 20.00, din curtea pîrîtului a căzut un copac peste automobilul de model Toyota Camry cu nr. de înmatriculare C TP 444, care-i aparține lui Armașu Dinu cu drept de proprietate privată în baza certificatului de înmatriculare seria 03MTH 254325 din 23 iulie 2011, deteriorînd automobilul considerabil.

Prin raportul ofițerului de urmărire penală al Secției Urmărire Penală în cadrul CP sec. Centru din 15 iunie 2012 și procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15 iunie 2012, însoțit de pozele autoturismului deteriorat, s-a confirmat faptul producerii accidentului respectiv și cauzarea prejudiciului.

La 18 decembrie 2013 Armașu Dinu a expediat în adresa pîrîtului o cerere prealabilă prin care a solicitat prezența reprezentantului întreprinderii pentru a participa la evaluarea pagubelor cauzate automobilului, însă careva răspuns nu a primit.

La 10 iunie 2014 Centrul de expertize independente „Exauto-Plus” SRL a întocmit raportul de evaluare a pagubelor nr.703/06A, în rezultatul căruia a stabilit că prejudiciul material cauzat prin deteriorarea autoturismului constituie suma de 53 960,99 lei.

Din lipsa mijloacelor bănești necesare pentru reparația automobilului, reclamantul a fost nevoit de a vinde automobilul la fier uzat contra sumei de 2500 Euro, ce constituie 40% din valoarea automobilului în stare neavariată. Ca rezultat, pe parcursul a mai mult de 2 ani de zile reclamantul a fost în imposibilitate de a se folosi de mijlocul de transport, fiindu-i create incomodități în deplasare la serviciu, spre casă, grădiniță, școală. Or, prin aceste circumstanțe reclamantului i-au fost create incomodități majore, disconfort emoțional și psihologic, ce i-a generat un prejudiciu moral de 20000 lei.

Totodată reclamantul a menționat că, în anul 2007 acesta împreună cu locatarii din vecinătate s-au adresat Primăriei mun. Chișinău și Asociației de Gospodărire a Spațiilor Verzi cu cereri privind defrișarea arborilor periculoși, însă acțiuni de înlăturare a pericolului nu au fost întreprinse. Ba mai mult, Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi a făcut referire la prevederile art. 23 din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999 conform căruia - îngrijirea spațiilor verzi se asigură de către proprietarii și gestionarii acestora, conform tehnologiei și agrotehnicii stabilite. Proprietarii și gestionarii de terenuri cu spații verzi sunt obligați să asigure îngrijirea la timp și păstrarea acestora în limitele hotarelor lor. Prin urmare, nerespectarea obligațiilor sale de către pîrît, a dus la cauzarea reclamantului a prejudiciilor materiale, precum și altor locatari din curtea comună din str. V. Alecsandri 127 mun. Chișinău.

Susține că pe un caz similar, prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 20 august 2013, a fost dispusă încasarea de la ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” în beneficiul lui Covalenco Valentina a prejudiciului material în sumă de 13 174,05 lei, a prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de efectuare a expertizei.

Deoarece cererea de examinarea a litigiului pe cale extrajudiciară a rămas fără soluționare, cere reclamantul prin prisma art. 14, art. 1398 al. (1) Cod civil și art. 1422-1423 Cod civil încasarea de la ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” în beneficiul lui Dinu Armașu a prejudiciului material în sumă de 53 960,99 lei, a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru efectuarea expertizei în sumă de 550 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 septembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” în beneficiul lui Dinu Armașu a prejudiciului material în mărime de 53960,99 lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei - 550 lei, taxa de stat achitată - 1618,82 lei, cheltuielile de asistență juridică - 5000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, a fost respins apelul declarat de către ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” și menținută hotărârea Judecătorei Centru municipiul Chișinău din 28 septembrie 2015.

La 11 martie 2016 ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, probele din dosar au fost apreciate într-un mod arbitrar.

Astfel, instanța de apel nu a luat în considerație cele indicate în certificatul eliberat de Serviciul Hidrometeorologic, din conținutul căruia rezultă că la data de 15 iunie 2012 a fost un vânt puternic, care intră în categoria fenomenelor cu grad sporit de risc.

Mai mult ca atât, instanțele nici nu au stabilit dacă copacul cu pricina se afla în gestiunea ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” sau era amplasat în curtea comună a mai multor proprietari, iar la materialele pricinii nu există nici o dovadă care să ateste că copacul se află în gestiunea recurentului. Nu s-au administrat nici probe precum că recurentului î-i revine obligația de a îngriji copacul, în cazul în care acesta este amplasat într-un spațiu public și nu pe terenul întreprinderii.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul constată că, ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” a declarat recurs la 11 martie 2016 în termen, în cazul în care decizia instanței de apel a fost pronunțată la 21 ianuarie 2016.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum s-a stabilit, Armașu Dinu prin acțiunea înaintată pretinde de la ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” la repararea prejudiciului cauzat ca rezultat al căderii copacului (care, după cum susține reclamantul, creștea în curtea pârîtului) peste automobilul ce-i aparținea de model Toyota Camry cu n/î CTP 444.

Instanțele judecătorești la adoptarea hotărârilor de admitere în parte a acțiunii, au ajuns la concluzia că la caz este operabilă răspunderea civilă delictuală, iar condițiile răspunderii civile delictuale sunt: fapta ilicită, existența unui

prejudiciu, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu, și culpa. Or, în situația dată condițiile răspunderii sunt întrunite, respectiv Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici” i se incumbă obligația pozitivă de a îngriji de arborii din curtea sa, de aceea aceasta din urmă și este ținută să repara prejudiciul cauzat reclamantului.

Or, concluziile instanțelor inferioare sunt pripite și eronate din considerentele ce urmează.

Din materialele pricinii, în special din procesul –verbal de cercetare la fața locului, întocmit de organele poliției, rezultă că la 15 iunie 2012 pe adresa din str. V. Alecsandri 127 mun. Chișinău a căzut un copac înverzit peste automobilul intimatului, care se afla în curtea casei din adresa nominalizată. Or, prăbușirea arborelui s-a datorat condițiilor climaterice nefavorabile înregistrate la acea dată. Totodată, în urma cercetărilor vizuale s-a stabilit că rădăcinile arborelui sunt putrede.

La înaintarea acțiunii, Armașu Dinu a formulat pretenții de reparare a prejudiciului cauzat față de ÎS Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, iar în conținutul cererii de chemare în judecată a indicat că ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a făcut referire la prevederile art. 23 al Legii cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999, potrivit căruia îngrijirea spațiilor verzi este asigurată de către proprietarii și gestionarii acestora. Or, ca rezultat al neexecutării obligațiilor date de către recurent, a și survenit cauzarea prejudiciului material persoanei păgubite.

Colegiul relevă că, Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999 stabilește competența autorităților administrației publice locale, în special ce ține de stabilirea hotarelor spațiilor verzi; finanțarea activității legate de dezvoltarea, paza și protecția spațiilor verzi; organizarea pazei și protecția spațiilor verzi; asigurarea stării fitosanitare cuvenite a spațiilor verzi, indiferent de apartenența acestora, organizând acțiunile necesare pentru depistarea, prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor etc. (art.10).

Totodată, art. 14 al. (2) al acestei legi stabilește că hotarele spațiilor verzi se trasează conform documentației de urbanism și amenajare a teritoriului.

Deși legea enunțată stabilește că administrarea, gospodărirea, îngrijirea spațiilor verzi de pe terenurile private este asigurată de către proprietarii și gestionarii acestora, prin prisma art. 28 al Legii nr. 591 din 23 septembrie 1999, controlul de stat asupra realizării măsurilor de protecție a spațiilor verzi este exercitat de către organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu. La fel, art. 31 al. (2) instituie că, evidența spațiilor verzi se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, în baza datelor de inventariere, pentru toate categoriile de spații verzi.

ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” este întreprinderea responsabilă de îngrijirea plantațiilor verzi, conform normativelor tehnologice și agrotehnice, întru asigurarea condițiilor de creștere a plantelor din mediul urban și prestează diverse servicii, inclusiv curățarea, defrișarea arborilor avariați, uscați și bolnavi.

După cum a menționat nemijlocit reclamantul în acțiunea sa, precum și recurentul, ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a fost sesizată de nenumărate ori în vederea întreprinderii măsurilor necesare ce țin de prevenirea prăbușirii arborelui. Or, deși acesta avea ramificația înverzită, în rezultatul cercetării la fața locului, la ziua producerii incidentului, s-a stabilit că rădăcinile copacului erau putrede.

În acest context, Colegiul reține că instanțele nu au verificat circumstanțele în cauză care, în opinia instanței de recurs, sunt esențiale în vederea determinării persoanei responsabile de producerea pagubei materiale cauzate ca rezultat al deteriorării automobilului.

Ba mai mult, instanțele urmau a pune în discuție posibilitatea atragerii ca parte în proces a ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, care este responsabilă de îngrijirea plantațiilor verzi.

Nu s-a dat apreciere nici argumentului recurentului precum că arborele este amplasat pe un teren de uz public. Or, la rejudecarea cauzei instanța urmează să determine dacă acest arbore este amplasat pe un teren privat sau pe un teren proprietate publică, în situația în care la materialele cauzei sunt anexate imagini foto, executate pe timp de noapte, și din conținutul cărora nu rezultă în nici un mod locul de amplasare a copacului dat.

Colegiul mai reține că al. 4 art. 1404 Cod civil conține un caz particular de manifestare a faptei prejudiciabile sub forma inacțiunii ilicite. Or, specifică în acest caz este calitatea debitorului, precum și sarcina probațiunii. Respectiv, în urma determinării și stabilirii circumstanțelor descrise mai sus, instanța urmează să stabilească dacă la caz sunt aplicabile prevederile art. 1404 Cod civil.

Deci, împrejurările menționate mai sus au fost lăsate fără apreciere de instanța de apel, pe când urmau a fi analizate în cumul cu alte probe materiale, întru judecarea justă a raportului juridic apărut în speță.

Avînd în vedere că art. 445 al. (1) lit. c¹) CPC prevede exhaustiv cazurile în care instanța de recurs poate restitui pricina spre rejudecare în prima instanță și deoarece erorile judiciare enunțate nu cad sub incidența acestei norme procesuale, se impune casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creînd condiții obiective și reale participanților la proces și judecînd pricina, să emită o decizie întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Armașu Dinu împotriva Întreprinderii de Stat Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” cu privire la

repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Galina Stratulat